

sosialurinn

Russiski Kyrrahavsflotin týndur av Japanarum

Seinni partur

Í hesum seinna parti verður greitt frá, hvussu Japanarar oyddu hin stóra russiska herflotan í sjóorrustuni í Tsushima-sundinum í 1904. Russiska yvirstættin royndi leingi at káva útyvir henda herviliga ósigur. Hetta var fyrstu ferð at hin guli maðurin hevði vunnið á hinum hvíta. Men teir uppreistrarsinnaðu í Russlandi frøddust og hesin mikli ósigur gjørdi sítt til, at tað nøkur ár seinni eydnaðist bolsjevikkunum við Lenin á odda at taka valdið í Russlandi.

Beint í úlvsins kjaft

Tá sólin kom úr kavi hin 27. maí sigldi russiski flotin inn í sundið. Ferðin hjá skipunum var 9 sjómilir. Ógvuliga kalt var í veðrinum og nakað támut. Teir sóu Tsushima-oyenna koma út úr mjørkanum um bakborð, og Rozhestveskij helt nú væl til standa. Hann var nú ikki meir enn 150 fjórðingar burturi frá japansku herflotastøðini og var enn ikki sæddur. Kanska fór eydnan at verða við honum, og hann fór at sleppa at halda leiðina fram, ótálmaður av japanska herflotanum. Frá flaggskipi sínum, Suvoroff, gav hann boð um at halda beina kós móti Vladivostok. Nú kom japanski krússarin Sinano Maru út úr mjørkanum, og nú skiltu Russar, at uttan stríð fóru teir ikki at vinna fram til Vladivostok.

Tá Togo admiratur hevði fingið boð av russisku skipunum, helt hann til havs við herflota sínum. Hann gjørdi av, at lata Russar sleppa ótálmaðar gjøgnum hitt tronga sundið, og so at leypa á nakað norðari, har meira rúmsátt var. Fyrrapartin henda sama dagin kom so russiski flotin inn í sundið. Skipini sigldu í trimum fylgjum. Á odda 4 nýmótans slagskip og teimum á baki 8 gomul pansaraskip, meðan sjúkrahússkip og skip við útgerð vóru í aftasta fylginum, vard av krússarum. Fyri hesum fylgi ráddi Nebogatoff, vara-admiratur. Eingin av russisku varaadmiralunum ella skiparunum høvdu minstu hóming av, hvat Rozhestveskij hevði í hyggju ella hvat hann mundi ætla at gera, lupu Japanarar á. Teir høvdu bert fingið boð um at halda beina kós móti Vladivostok, meðan Togo admiratur hevði givið skiparum sínum greið boð. »Álop er besta verjan«, hevði hann sagt.

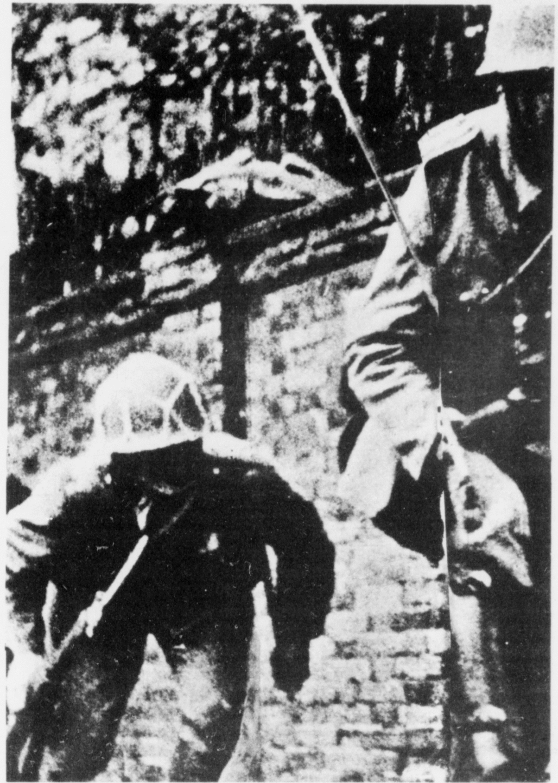
Rozhestveskij hevði nógvar tvørleikar av sjúkrahússkipunum og skipunum við útgerð, tí hesi sigldu seint og darvaðu almikið hini skjótari herskipini. Hvat hann átti at havt gjørt, kunnu menn nú saktans siga aftaná. Hevði hann latið skipini við útgerð siglt sín egna sjógv, vard av teimum gomlu pansaraskipunum, hevði hann fingið sent krússarar sínar og tey nýmótans

slagskipini fram móti japanarum, men tað, sum hann nú gjørdi: at royna at sleppa fram við øllum skipunum isenn, var sum at leypa beint í úlvsins kjaft.

Alt ein ruðuleiki

Nú tóku hinir báðir stóru herflotarnir at nærkast hvør øðrum, japanarar eystaneftir við 16 mila ferð, meðan Russar sigldu sunnaneftir, og ferð teirra bert var 9 sjómilir. Á pappirinum vóru Russar nógvar sterkari enn japanarar, men japansku skipini sigldu nógvar skjótari og vóru betur útgerðir í allar mátar. Í hinum fyrsta russiska skipafylginum vóru tey 4 nýmótans slagskipini, Suvoroff, Alexander III, Borodino og Oriol. Einku teirra var meira enn 3 ára gamalt, og øll vóru tey umleið 13.500 tons til stóðdar. Teimum á baki komu hini 8 gomlu slagskipini við Ojlsjaba á odda. Hetta vóru skip um 8—1200 tons til stóðdar. Tey fyra japansku slagskipini vóru Mikasa, ið var flaggskipið hjá Togo admirali. Shikishima, Fugii og Asali. Hesi skip sigldu 16 sjómilir, og vælvandu mannngar teirra kundu skjóta 4 granatir hvørja ferð Russar skutu 2. eisini raktu japanarar betur, hóast boðið var langt.

Tá Russar um hálvgrum 2-tíðina henda seinnapartin vóru leysir av sundinum, sóu teir japansku herskipini einar 10 fjórðingar framman fyri stavn. Nú gav Rozhestveskij admiratur skipum sínum boð um at broyta kósina 90 stig í bakborð og seta ferðina upp til 11 sjómilir, men

Japanarar herja á

hesi boð broytti hann stutt eftir. Tá hini eldru skipini royndu at koma sær aftur á vanliga pláss teirra í fylginum, komu tey at vera til hindurs fyri hinum skjótaru skipunum og í ruðuleikanum, sum av hesum stóðst, komu báðar fylkingarnar at leggja soleiðis fyri, at hini fremru gomlu pansaraskipini komu at leggja beint í skotlinjuni frá teimum aftaru slagskipunum.

Japanarar leggja í vaðið

Tá Togo varnaðist, hvussu illa Russar vóru fyríkomnir av egnum ávum, legði hann í vaðið. Signalflogginu fóru í húnar hátt umborð á Mikasa. »Lagnan hjá landi okkara hongur nú í hesari orrustuni«, segði hann við menn

sinar, »og hvør má gera tað, hann er mentur.« Nú vóru báðir herflotarnir komnir hvør øðrum ógvuliga nær. Tey fremstu skipini í báðum teimum russisku fylgjunum lógu nú beint í skotlinjuni frá teimum fyra japansku slagskipunum og 8 krússarunum, men somikið burturfrá kortini, at Russar ikki skuldu hava møguleikar fyri at raka.

Við Mikasa á odda hiru tey japansku slagskipini gjøgnum tey krøppu brotini við 16 mila ferð, meðan tey um somu tíð brendu leyst við sínum 12 tumma kanónum. Tá var klokkan ellivu minuttir yvir 2. Russar skutu afturímóti alt fyri eitt, og vóru so mikið beinraknir, at manningin hjá Togo admirali vildi hava hann av brúnni, tí teir hildu har vera ov hættisligt at vera, men hann svaraði: »Eg eri nú farin um tey tryssinstjúgu árin, og eingin orsök er at leggja nakað serligt lag í gamla kropp min.«

Meðan japansku skipini sigldu fram við fullari ferð, lögdu tey seg í ein ring uttan um tey fremstu russisku skipini og góvu Suvoroff og Osljaba av grovfilini við kanónum. Nú vóru Japanarar ikki meira enn 1.500 metrar frá russisku skipunum. Báðir partar skutu sum óðir og illa sást fyri krúroyki. Suvoroff mátti skjótt taka seg burtur úr bardaganum, tí hann hevði

Japanskir hermenn halda inn í ein bý, teir hava tikið

Ritstjóri:
Hans Thomsen